

321  
START

321  
SKOLE



NIVÅ

3

# ÅLESUND BRENNER

BYBRANNEN 1904

Navn:

NIVÅBASERT LESING

# ÅLESUND BRENNER - BYBRANNEN I 1904



Flammene tok over 850 hus og 10 000 mennesker ble hjemløse denne tragiske natta i 1904. Huset i midten

I 1904 opplevde Ålesund en katastrofal hendelse. På en kald og stormfull januarnatt brøt det ut en stor brann som skulle endre Ålesund for alltid. Brannen startet i fabrikkbygningen til Ålesund Preserving Co., som lå der Nedre Strandgate 39 ligger i dag.

Brannalarmen gikk klokka kvart over to, natt til lørdag den 23. januar, 1904. Brannvesen kjørte ut fra stasjonen, men da de ankom fabrikkbygningen, sto både den og nabobygningene i full fyr. Flammene spredte seg raskt og varte i over 15 timer før den endelig ga seg i kveld-femten på ettermiddagen samme dag. Da var over 850 hus i sentrum blitt ødelagt, for bare rundt 230 hus stod igjen, de fleste i byens utkanter.

Stormen feide over Sunnmøre og gjorde selve natta med orkan i kastene, noe som skapte ideelle forhold for at flammene kunne spise seg fra hus til hus i rasende fart. Øyenvitner beskrev vinden som så kraftig at den ikke kunne stå oppreist og det skapte selvfølgelig problemer for brannvesenets arbeid. Det var et dårlig vær, og det faktum at alle husene var laget av tre, var grunn til bekymring for å holde dem under kontroll.

Det var en person som mistet livet i brannen og flere andre ble skadet. Over 10 000 mennesker ble husløse, og denne hendelsen står som en av de mest alvorlige i Norges historie når det gjelder antall mennesker i akutt nød.

Etter at brannen var slukket søkte byens innbyggere ly i omkringliggende områder. Mange overnattet i overfylte hus eller måtte gå til gårdene utenfor byen for å finne husrom. De husløse ble tatt imot av samfunnet rundt med åpne armer og barmhjertighet, venner og slektninger åpnet hjemmene sine. Alle arbeidsføre startet straks å rydde i ruinene samtidig som planleggingen av nye Ålesund startet.

Gjenoppbyggingen av Ålesund startet allerede høsten 1904, og innen 1907, var det meste av byen bygget opp igjen. Ålesund reiste seg som en ny og moderne by, men denne gangen var bygningene i stein og designet i jugendstil.

## Spørsmål. Velg a,b,c eller d. Fasit på siste side.

1. Når brøt brannen i Ålesund ut?

- A) 24. januar 1902
- B) 24. januar 1904
- C) 24. januar 1904
- D) 24. januar 1904

2. Hvor startet brannen i Ålesund?

- A) I en bolig
- B) På en skole
- C) I en fabrikk
- D) På et sykehus

3. Hvor mange timer varte brannen i Ålesund?

- A) Under 15 timer
- B) Over 15 timer
- C) Over 20 timer
- D) Over 25 timer

4. Hva var en stor årsak til brannens rasende utbredning?

- A) Lyn og torden
- B) Storm med orkan i kastene
- C) Jordskjelv
- D) Varme, tørke og sol

5. Hvor mange mennesker ble husløse etter brannen i Ålesund?

- A) Ca. 5 000
- B) Over 10 000
- C) Rundt 15 000
- D) Omtrent 20 000

6. Når ble Ålesund stort sett ferdig gjenreist etter brannen?

- A) 1905
- B) 1906
- C) 1907
- D) 1908

## OPPGAVER

Tenk deg at du var borte i bybrannen. Beskriv hvordan du hadde følt det og hvorfor.

Kunne Ålesund brent på samme måte i dag? Forklar hvorfor/ hvorfor ikke.

Hvordan tror du brannvesenet var i 1904 i forhold til brannvesenet i dag?

Hva bør du gjøre for at det ikke skal begynne å brenne hjemme eller på skolen?